

Beslutningsforslag nr. B 72. Fremsat den 23. april 1991 af Pia Gjellerup (S), Dorte Bennedsen (S), Hans Erenbjerg (S), Ove Fich (S), Klaus Hækkerup (S), Karen Jespersen (S), Lykketoft (S), Lissa Mathiasen (S), Anne-Marie Meldgaard (S), Lone Møller (S) og Stavad (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om en fælles offentlig inkassovirksomhed

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. januar 1992 at gennemføre forhandlinger med kommuner og amtskommuner om etablering af en fælles offentlig inkassovirksomhed.

Med henblik på at inkassovirksomheden kan indlede sit arbejde hurtigst muligt og senest den 1. januar 1993, skal regeringen give Folketinget en redegørelse for de nødvendige administrative institutioner hurtigst muligt efter forhandlingernes afslutning og inden den 1. februar 1992. Eventuelle nødvendige lovforslag skal

fremsættes, så de kan vedtages i folketingsåret 1991-92.

Forhandlingerne skal omfatte følgende punkter:

- a. placering af lokale enheder og deres personale,
- b. fordeling af ansvarsområder på de enkelte enheder og disses samarbejde,
- c. fordeling af udgifter mellem de offentlige parter og
- d. inddækningsrækkefølge for de omhandlede fordringer.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Der er efter gældende lovgivning og praksis en lang række forskellige instanser der opkræver restancer til det offentlige. I 1990 var der tale om mere end 100 restancerearter fordelt på mere end 1,2 mio. fordringer. Omkring 50 forskellige myndigheder tilrettelægger deres inddrivelse af de ca. 34 mia. kr., der skyldtes pr. 1. april 1991, på grundlag af regler i 30-40 forskellige love og bekendtgørelser.

Igennem de seneste år er de offentlige tilgodehavender hos borgere og virksomheder steget betydeligt. Der er tale om en udvikling, hvor der både er færre betalingsmuligheder grundet en generel økonomisk afmatning i samfundet og færre muligheder for at inddrive de udestående fordringer. Det er ikke acceptabelt, at der nu er oparbejdet restancer på mere end 30 mia. kr. Beslutningsforslaget skal ses i sammenhæng med beslutningsforslag nr. B 73 om en inddrivelseslov og beslutningsforslag nr. B 71 om erhvervsbegrænsninger som følge af restance til det offentlige. Den samlede målsætning er:

- I Øget inddrivelseseffekt.
- II Fjernelse af dobbeltadministration.
- III Enklere forhold for skyldnere.
- IV Ensartede regler for gebyrer, renteberegning, afdragsordninger, afskrivning, genoptagelse, modregning, udlæg m.v.
- V Øget retssikkerhed i samfundet gennem ligebehandling og effektivitet.

Nærværende beslutningsforslag omhandler etableringen af en fælles offentlig inkassovirksomhed til erstatning af de mange organer, der i dag er beskæftiget med at opkræve tilgodehavender hos borgere og virksomheder.

Inkassovirksomhedens opgave er at inddrive samtlige offentlige tilgodehavender, der er endelige, og som ikke er indbetalt inden den fastsatte betalingsfrist.

Inkassovirksomheden er berettiget til at begære tvangsauktion over såvel løsøre som fast ejendom. Tvangsauktion foretages efter reglerne herom i rets-

plejelovens kapitler 49-52. Der henvises iøvrigt til Statsskattedirektoratets cirkulære nr. 27 af 12. august 1987 om kommunernes opgaver ved udlæg i og tvangsauktion over fast ejendom m.v. Disse regler omformuleres til anvendelse for den fælles offentlige inkassovirksomhed. Inkassovirksomheden er endvidere berettiget til at varetage det offentliges interesser i forbindelse med en skyldners betalingsstandsning, gældssanering, tvangsakkord eller konkurs. Der henvises i øvrigt til reglerne i Statsskattedirektoratets cirkulære nr. 7 af 28. februar 1986 om betalingsstandsning, nr. 40 af 29. august 1988 om gældssanering og nr. 50 af 1. december 1987 om kreditorordninger, hvilke regler omformuleres til anvendelse for den fælles offentlige inkassovirksomhed.

Gennem en samling af virksomheden opnås en betydelig større mulighed for at sætte ind over for de skyldnere, der oparbejder restancer på mange områder, og som i dag synes at have udviklet særdeles effektive metoder til at undgå at betale de skyldige beløb. I forhold til disse skyldnere vil der ske en væsentlig effektivisering.

I forhold til de skyldnere, der har restancer flere steder, uanset om det er svigtende betalingsvilje eller -evne, vil en fælles inkassovirksomhed kunne forenkle administrationen, således at registrering af restancer, opfølgning og inddrivelse samt endelig afregning kan gøres samlet for den enkelte skyldner. Herved undgås, at en række offentlige myndigheder sideløbende møder frem til eksempelvis møder i forbindelse med betalingsstandsning og lignende.

Den enkelte skyldner vil få en bedre behandling ved kun at skulle forholde sig til én offentlig kreditor. En skyldner vil én gang for alle kunne aftale en afdragsordning, der bringer restancerne ud af verden frem for, som det gælder i dag, at skulle kæmpe med flere offentlige kreditorer, der ikke indretter sig efter hinanden. Dette sammenholdt med, at en samlet inkassovirksomhed vil sikre, at alle restanter kan blive behandlet lige effektivt, vil øge retssikkerheden i samfundet.

De i beslutningsforslag nr. B 73 om en inddrivelseslov foreslåede regler om ensartet fremgangsmåde ved inddrivelsen af de forskellige restancetyper betinger en fælles inkassovirksomhed. Det samme gælder anvendelsen af reglerne i beslutningsforslag nr. B 71 om erhvervsbegrænsninger som følge af restance til det offentlige.

Endelig forudsættes en samling af de forskellige eksisterende edb-registre og -systemer at finde sted i fortsættelse af de undersøgelser, der allerede er iværksat herom. Effektiviseringen af de mange edb-systemer vil få den optimale virkning, såfremt der bliver en enkelt myndighed, der skal betjene dem.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

a. Placering af lokale enheder

Af hensyn til det overordnede ansvar for inkassovirksomheden synes det mest rimeligt at have som udgangspunkt, at virksomheden skal være statslig og placeret under eksempelvis Finansministeriet. Det må imidlertid bero på belystningen i forhandlingerne, om mulighederne for at gennemføre forslagets målsætninger om øget effektivitet kan forventes varetage mere hensigtsmæssigt på anden måde, hvilket vil sige i kommunalt regi.

Forslagsstillerne tænker sig, at de enkelte enheder af inkassovirksomheden under alle, omstændigheder placeres lokalt. Der kunne være god grund til at pege på de kommunale enheder eller, hvor der er tale om mindre kommuner, et samarbejde dækkende flere kommuner. Det er afgørende at sikre balancen mellem en rimelig sagsmængde i de enkelte enheder og det afgørende kendskab til lokale forhold, som giver mulighed for en tidlig indgriben i sager, hvor der kan imødeses restancer.

Det er en betingelse for en forsvarlig virksomhed, at der gøres brug af de medarbejdere, der i såvel kommunalt (bl.a. pantefogederne) som statsligt (bl.a. toldfogederne) regi har oparbejdet en ekspertise i at inddrive restancer. Sideløbende med forhandlingerne mellem de offentlige parter er det således nødvendigt at inddrage medarbejderne og deres organisationer i gennemførelsen af initiativerne, således at virksomheden sikres den bedst mulige start og fortsættelse.

Det har været helt uforsvarligt at gennemføre bl.a. en beskeden forskydning af restanceopgaverne fra kommunere til staten, som det skete ved gennemførelsen af L 6 og L 7 om skattemyndighedernes organisationer og opgaver m.v. (skattestyrelsesloven), se Folketingets forhandlinger 1989-90, sp. 68, 279, 3381 og 3742 samt tillæg A, sp. 193, og om ændring af for-

skellige skatte- og afgiftslove (kommuneaftalen), sambehandlet med L 6 (tillæg A, sp. 281) med en reduktion af personalet på 560 årsværk til følge. Resultatet har været, at der overalt fra kommuner i landet meldes om, at det er umuligt at varetage det daglige arbejde på forsvarlig vis.

Dette forhold skal rettes op, hvis der skal genskabes troværdighed i det offentlige inkassoarbejde; her hjælper det ikke afgørende at samle de mange opgaver i den fælles virksomhed.

b. Fordeling af ansvarsområder

I forbindelse med aftale om placeringen af de lokale enheder i virksomheden vil det være hensigtsmæssigt, om det nøjere kunne aftales, hvilken afgrænsning af ansvarsområder der skal gælde for den enkelte enhed. Hertil kommer naturligvis aftale om samarbejdsrelationer. Som en model for ansvarsfordeling kunne tænkes, at man tager udgangspunkt i de personer, der har bopæl i, og de virksomheder, der har hjemsted i det givne geografiske område. Der vil efterfølgende være tale om samarbejde bl.a. angående personer knyttet til en virksomhed på tværs af geografiske grænser og om personer og virksomheder, der flytter i den periode, hvori der er en restance.

c. Fordeling af udgifter

De i beslutningsforslag nr. B 73 om en inddrivelseslov angivne gebyrer medgår til driften af den fælles inkassovirksomhed. Øvrige udgifter fordeles på de enkelte offentlige parter med den samme procent som den enkelte part har andel i de inddrevne beløb, når bortses fra forrentning.

d. Inddækningsrækkefølge

Der er i dag en aftale om en inddækningsrækkefølge, der anvendes i en række sammenhænge bl.a. i de tilfælde, hvor der er modregningsberettigede beløb.

Denne aftale skal udbygges, således at enhver restance til en offentlig myndighed er medtaget. Der vil herefter ikke være problemer med afgørelse af placeringen af indbetalte beløb fra en borger eller virksomhed.

Aftalen skal suppleres med bestemmelser om afregning af forrentningen for de enkelte tilgodehavender. En mulighed kunne være, at forrentningen af det samlede tilgodehavende inddækkes forud for de enkelte tilgodehavender, og at rentebeløbet deles mellem de offentlige parter i forhold til den andel, den enkelte part har i de samlede tilgodehavender.

Administrative, personale- og budgetmæssige konsekvenser

En række forskellige kontorer og afdelinger hos de enkelte offentlige parter vil skulle nedlægges ved flytning af opgaverne til den fælles inkassovirksomhed. Der skal skabes plads til den fælles inkassovirksomheds arbejdsopgaver i de enheder, som måtte blive resultatet af aftalen mellem de offentlige parter. Forslagsstillerne tænker sig, at der som udgangspunkt kunne være tale om kommunale kontorer eller, hvor der af forskellige grunde er pladsmangel, i passende beliggende statslige bygninger i det pågældende område. I forbindelse med placeringen af de enkelte enheder forudsættes det aftalt, hvilken driftsomkostning der beregnes pr. medarbejder i »lokaleleje«.

Aftalen mellem de enkelte offentlige parter skal kunne undergives revisionen efter aftalens egen bestemmelse, eksempelvis hvert andet år. Det forudsættes, at der i indkøringsfasen etableres en følgegruppe med repræsentanter for de offentlige parter og personaleorganisationerne til at indsamle og bearbejde erfaringerne med etableringen af den fælles inkassovirksomhed. Følgegruppens materiale og eventuelle forslag skal medtages ved de første revisioner af aftalen.

Beslutningsforslaget giver i sig selv ikke anledning til ansættelse af yderligere personale. Såfremt man skulle være tilfreds med den nuværende udvikling i restancemængden, vil gennemførelse af den fælles inkassovirksomhed kunne give anledning til anvendelse af færre personaleressourcer end i dag, da en hel del dobbeltadministration og korrespondance myndighederne imellem undgås. Dette vil imidlertid direkte modvirke hensigten med beslutningsforslaget

og de samtidigt hermed fremsatte beslutningsforslag. Det er derfor nødvendigt at fastholde det nuværende personale, der hos de enkelte myndigheder er beskæftiget med de af den fælles inkassovirksomhed omfattede opgaver, blot med en overflytning. Det kunne derudover være relevant at få belyst, hvorledes en tilførsel af personaleressourcer på det fremtidige grundlag yderligere vil påvirke restanceinddrivelsen.

Inkassomedarbejdere fra en række forskellige arbejdssteder i landet vurderer, at der med gennemførelse af sagsbehandlingsforbedringer og systemændringer som aftalt i forbindelse med den såkaldte kommuneaftale vil kunne ske en overførsel af op til 250 medarbejdere til det egentlige restancearbejde. Det skal bemærkes, at kommuneaftalen opererer med nedlæggelse af 560 stillinger uden overførsel til relevante arbejdsopgaver. En gennemførelse af aftalen uden nedlæggelse af stillinger og tilbageførsel af det personale, der allerede er fjernet fra restanceområdet, vil således over en periode kunne stabilisere situationen. Det er vurderingen, at det vil være nødvendigt at tilføre personaleressourcer og ressourcer til en forbedring af edb-systemerne, hvis restancerne skal nedbringes og en tilsvarende situation hindres i at opstå på ny.

Forslaget har ikke umiddelbart provenumæssige konsekvenser eller konsekvenser for de samlede offentlige bevillinger, idet der er tale om en række overflytninger af ressourcer imellem forskellige myndigheder. På lidt længere sigt vil en effektivisering af restanceinddrivelsen vise sig ved færre afskrivninger og en bedre forrentning af de udestående fordringer. Samlet vil dette betyde en bedret offentlig indtjening og likviditet.